

පටුන

මූලික ආර්ථික දර්ශක

මූලික සමාජ දර්ශක

සමස්ත සාරාංශය

2025 වසරේ ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකය සංක්ෂිප්තයක් ලෙස

පිටුව

1.	සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතා				
	සාරාංශය	1
1.1	උද්ධමනය සහ මිල ප්‍රවණතා	2
	1.1.1 උද්ධමනය	2
	1.1.2 මිල	4
	1.1.3 පාරිභෝගික මිල දර්ශක සහ ජීවන වියදම	8
	1.1.4 උද්ධමන අපේක්ෂා	10
	1.1.5 වැටුප්	11
1.2	මූර්ත අංශයේ ප්‍රවණතා	17
	1.2.1 ආර්ථික වර්ධනය	17
	1.2.2 නිෂ්පාදිතය	18
	1.2.3 වියදම	19
	1.2.4 ආදායම	20
	1.2.5 ජනගහනය, ශ්‍රම බලකාය සහ සේවා නියුක්තිය	20
	1.2.6 ආර්ථික යටිතල පහසුකම්	21
	1.2.7 සමාජ යටිතල පහසුකම්	27
1.3	මුදල් අංශයේ ප්‍රවණතා	29
	1.3.1 වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික	29
	1.3.2 දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව	32
	1.3.3 ණය සමස්ත	33
	1.3.4 මුදල් සමස්ත	37
1.4	විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා	40
	1.4.1 ගෙවුම් කුලනය	40
	1.4.2 අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය, සංචිත වත්කම් සහ සමස්ත ශේෂය	51
	1.4.3 විදේශීය ණය සහ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්	53
	1.4.4 විනිමය අනුපාතිකයේ හැසිරීම	55
1.5	රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ප්‍රවණතා	58
	1.5.1 ප්‍රධාන රාජ්‍ය මූල්‍ය ශේෂයන්	58
	1.5.2 රජයේ ආදායම, වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම	58
	1.5.3 අයවැය හිඟය මූල්‍යනය	63
	1.5.4 මධ්‍යම රජයේ ණය	63

2.	මූල්‍ය පද්ධතියේ තත්ත්වය				
	සාරාංශය	67
2.1	බැංකු අංශය	68
2.2	බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන අංශය	75
2.3	මූල්‍ය වෙළඳපොළ කාර්යසාධනය	80
2.4	මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය	83
2.5	මූල්‍ය යටිතල පහසුකම්	83
2.6	තිරසර මූල්‍ය	87
3.	මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ සමාලෝචනය	
	සාරාංශය	89
3.1	මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව	90
3.2	මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය සහ ක්‍රියාමාර්ග	94
3.3	විදේශීය අංශයේ ප්‍රතිපත්ති	99
3.4	මූල්‍ය අංශයේ ප්‍රතිපත්ති	100
4.	සාර්ව ආර්ථික ඉදිරි දැක්ම				
	සාරාංශය	111
4.1	ගෝලීය ආර්ථික පරිසරය සහ ඉදිරි දැක්ම	112
4.2	දේශීය ආර්ථිකයේ ඉදිරි දැක්ම	115
	4.2.1 උද්ධමනය පිළිබඳ ඉදිරි දැක්ම	115
	4.2.2 මුදල් අංශයේ ඉදිරි දැක්ම	116
	4.2.3 විදේශීය අංශයේ ඉදිරි දැක්ම	118
	4.2.4 මූල්‍ය අංශයේ ඉදිරි දැක්ම	119
	4.2.5 රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ඉදිරි දැක්ම	121
	4.2.6 වර්ධන අපේක්ෂා	122
	සංඛ්‍යාලේඛන පරිශීෂ්ටය				
	විශේෂ සංඛ්‍යාලේඛන පරිශීෂ්ටය				

1.	සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතා				
1.1	උද්ධමනයේ හැසිරීම (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)	4
1.2	කර්මාන්ත මූලය අනුව ස්ථාවර මිල (2015) යටතේ දළ ජාතික ආදායම	17
1.3	පවත්නා වෙළඳපොළ මිල අනුව සමස්ත ඉල්ලුම සහ ඉතුරුම්	19
1.4	පවත්නා වෙළඳපොළ මිල යටතේ ආයතනික අංශ අනුව ආදායම් සංරචක	20
1.5	කුටුම්භ ජනගහනය, ශ්‍රම බලකාය සහ ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්වය	21
1.6	ප්‍රවාහන අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය	25
1.7	පොලී අනුපාතිකවල හැසිරීම	31
1.8	මුදල් සමස්තවල ප්‍රවණතා	39
1.9	ජංගම සහ ප්‍රාග්ධන ගිණුම	40
1.10	වෙළඳ භාණ්ඩ ක්‍රියාකාරිත්වයෙහි සාරාංශය	41
1.11	වෙළඳ මිල අනුපාතයෙහි සාරාංශය (2010=100)	45
1.12	ශ්‍රී ලංකාව වරණීය වෙළඳ ගිවිසුම් සහ නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම් යටතේ සිදු කළ අපනයන	47
1.13	මූල්‍ය ගිණුම	50
1.14	අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්වය (සාරාංශය)	52
1.15	දළ නිල සංචිත, මුළු විදේශීය වත්කම් සහ සමස්ත ශේෂය	53
1.16	නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය තත්වය	54
1.17	විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්	55
1.18	විනිමය අනුපාතික වෙනස්වීම්	56
1.19	නාමික සහ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික	57
1.20	රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු පිළිබඳ සම්පිණ්ඩනය	60
1.21	මධ්‍යම රජයේ නොපියවූ ණය	64
2.	මූල්‍ය පද්ධතියේ තත්වය				
2.1	මූල්‍ය පද්ධතියේ සමස්ත වත්කම්	68
2.2	බැංකු, බැංකු ශාඛා සහ අනෙකුත් බැංකු ඒකක ව්‍යාප්තිය	69
2.3	බැංකු අංශයේ වත්කම් සහ වගකීම් සංයුතිය	69
2.4	බැංකු අංශයේ තැන්පතු සංයුතිය	69
2.5	බැංකු අංශයේ ලාභය	74
2.6	බැංකු අංශයේ නියාමන ප්‍රාග්ධන සංයුතිය	75
2.7	මුදල් සමාගම් අංශයේ වත්කම් සහ වගකීම් සංයුතිය	76
2.8	සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ කාර්යසාධනය පිළිබඳ වසර පහක සාරාංශය	79

රූප සටහන්

පිටුව

1.1	ශ්‍රී ලංකාවේ උද්ධමනයේ හැසිරීම	3
1.2	කො.පා.මි.ද. සහ මතුපිට උද්ධමනය	10
1.3	ජීවන වියදම	10
1.4	උද්ධමන අපේක්ෂා (ව්‍යාපාර අංශය) - 2025	11
1.5	අවිධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකයේ විචලන (2018=100) (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත)	12
1.6	අවිධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ නාමික වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකයේ විචලන (2018=100)	12
1.7	රාජ්‍ය අංශයේ වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකයේ විචලන (2016=100) (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත)	16
1.8	රාජ්‍ය අංශයේ නාමික වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකයේ විචලන (2016=100)	16
1.9	වාර්ෂික මූර්ත ද.දේ.නි. වර්ධන අනුපාතික	17
1.10	2025 වසරේ ආර්ථික කටයුතුවල වර්ධනය (ස්ථාවර මිල අනුව)	18
1.11	විදුලිබල හා බලශක්ති අංශයේ ප්‍රවණතා	23
1.12	තෝරාගත් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකවල හැසිරීම	30
1.13	රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා ද්විතීයික වෙළඳපොළ ඵලදා වක්‍රය	32
1.14	ප්‍රධාන කෙටි කාලීන පොලී අනුපාතික සහ මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව	33
1.15	බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබාදුන් ණය	33
1.16	උප අංශ අනුව පෞද්ගලික අංශයට ලබාදුන් ණයෙහි වාර්ෂික ප්‍රසාරණය (රුපියල් බිලියන) - 2025	35
1.17	බැංකු පද්ධතියෙන් රාජ්‍ය අංශයට ලබාදුන් ණයෙහි වාර්ෂික වෙනස	36
1.18	සංසරණයේ පවතින ව්‍යවහාර මුදල් (දෛනික)	38
1.19	පුළුල් මුදල් සැපයුමේ (M_2) වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය සඳහා තුඩු දුන් සාධක	38
1.20	වාර්ෂික විදේශීය ජංගම ගිණුම	41
1.21	අපනයන සංයුතිය	42
1.22	ආනයන සංයුතිය	44
1.23	ද්විපාර්ශ්වීය වෙළඳ ශේෂයන්	46
1.24	සේවා අංශයේ ලැබීම් සහ ගෙවීම්	49
1.25	දළ නිල සංචිත සහ ශුද්ධ ජාත්‍යන්තර සංචිත	52
1.26	එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල අතිප්‍රමාණය වීම/අවප්‍රමාණය වීම	55
1.27	දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙත මහ බැංකුවේ මැදිහත්වීම	56
1.28	දෛනික විනිමය අනුපාතිකයේ වෙනස්වීම්	56
1.29	සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක (2017=100) - මුදල් වර්ග 24 පැස අනුව	58
1.30	ප්‍රධාන රාජ්‍ය මූල්‍ය ශේෂයන් (ද.දේ.නි.යෙහි % ලෙස)	58
1.31	රජයේ ආදායමේ සංයුතිය - 2025	59
1.32	රජයේ පුනරාවර්තන වියදමේ සංයුතිය - 2025	62
2.1	බැංකු අංශයේ ශේෂ පත්‍රයෙන් පරිබාහිර නිරාවරණ (2025 වසර අවසානයට)	70
2.2	බැංකු අංශයේ ලාභදායීතා දර්ශක	74

2.3	බැංකු අංශයේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතාව	75
2.4	මුදල් සමාගම් අංශයේ සමස්ත ණය සහ අත්තිකාරම් (ශුද්ධ) - ණය කාණ්ඩ අනුව	76
2.5	මුදල් සමාගම් අංශයේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතාව	77
2.6	ඒකක භාරවල ආයෝජන සංයුතිය	78
2.7	කොටස් වෙළඳපොළ මිල දර්ශකවල හැසිරීම සහ වෙළඳපොළ ප්‍රාග්ධනීකරණය	82
2.8	කොටස් වෙළඳපොළෙහි විදේශ සහභාගිත්වය (ද්විතීයික වෙළඳපොළ)	82
2.9	විශාල වටිනාකම් සහිත ගනුදෙනු ප්‍රමාණය සහ ගනුදෙනුවල වටිනාකම	84
2.10	සුළු පරිමාණ ගනුදෙනු ප්‍රමාණය සහ ගනුදෙනුවල වටිනාකම	84
4.1	ගෝලීය පුරෝකථන (කාර්තුමය)	116
4.2	කාර්තුමය මතුපිට උද්ධමනයේ මූලික පුරෝකථන (කො.පා.මි.ද., වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)	117
4.3	කාර්තුමය මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනයෙහි මූලික පුරෝකථන (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)	123

විශේෂ සටහන්

				පිටුව
1.	ශ්‍රී ලංකාවේ මෑත කාලීන අවධමන තත්ත්වය	5
2.	සේවක අර්ථසාධක අරමුදල (EPF) පදනම් කරගත් විධිමත් අංශයේ වැටුප් අනුපාතික දර්ශකය මගින් පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් ප්‍රවණතා දත්තවල අඩුපාඩු සඳහා පිළියම් යෙදීම	13
3.	බැංකු අංශයේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ ස්ථායීතාවය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා බැංකු අංශය ඒකාබද්ධ කිරීම	71
4.	ශ්‍රී ලංකාවේ මුදල් සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති අතර සම්බන්ධීකරණය	92
5.	ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ තුළ මිල අනාවරණය කිරීමේ යාන්ත්‍රණය ශක්තිමත් කිරීම විශේෂාංග සටහන - ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද හෝ ඊට අදාළ ප්‍රධාන ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග	107

විශේෂාංග රූප සටහන්

				පිටුව
1.1	සේවා සහ සේවා-නොවන උද්ධමනයේ හැසිරීම	8
1.2	කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ අන්තර්ගත භාණ්ඩ හා සේවා කාණ්ඩයන්හි මිල පීඩන ව්‍යාප්තිය	9
1.3	සූර්ය බලශක්ති උත්පාදනයේ ව්‍යාප්තිය	24
1.4	බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු මගින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණය පරිණත කාලය අනුව ව්‍යාප්තිය	36
1.5	දේශීය ණය සංයුතියේ වෙනස්වීම්: රාජ්‍ය අංශය සහ පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණයෙහි ප්‍රවණතා	37
1.6	ඉන්ධන ආනයන වියදම	43
1.7	මෝටර් රථ ආනයන සීමා ලිහිල් කිරීම සහ ආනයන ප්‍රවණතා	44
1.8	ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක ඉපැයීම්	48
1.9	ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් (IMF-EFF) වැඩසටහනේ ප්‍රගතිය	57
1.10	ප්‍රධාන දර්ශක මගින් පෙන්නුම් කරන රාජ්‍ය මූල්‍ය කාර්යසාධනයේ වැඩිදියුණු වීම	61
4.1	ශ්‍රී ලංකාවේ මෑතකාලීන ආර්ථික කම්පන: අවිනිශ්චිතබව නව සාමාන්‍යයයි	124

සංඛ්‍යාලේඛන පරිශීෂ්ටය

සංඛ්‍යා සටහන

1. මූර්ත අංශය				
දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය	1
ජනගහනය, ශ්‍රම බලකාය සහ විදේශ සේවා නියුක්තිය	2
කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (කො.පා.මි.ද., 2021=100)	3
ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (ජා.පා.මි.ද., 2021=100)	4
වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශක	5
2. විදේශීය අංශය				
අපනයන සංයුතිය	6
ආනයන සංයුතිය	7
අපනයන වෙළඳ දිශාව	8
ආනයන වෙළඳ දිශාව	9
ගෙවුම් තුලනය - ජංගම ගිණුම	10
ගෙවුම් තුලනය - මූල්‍ය ගිණුම	11
අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය	12
නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය තත්ත්වය	13
විනිමය අනුපාතිකයේ හැසිරීම (විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ඒකකයකට රුපියල් අගය)	14
3. රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය				
ආර්ථික වර්ගීකරණය අනුව රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු	15
මධ්‍යම රජයේ නොපියවූ ණය (වසර අවසානයේ දී)	16
4. මුදල් සහ මූල්‍ය අංශය				
මහ බැංකුවේ සහ වාණිජ බැංකුවල පොලී අනුපාතික	17
ඒකාබද්ධ පුළුල් මුදල් සමීක්ෂණය (M_{2b})	18
වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය හා අත්තිකාරම්	19
මූල්‍ය ශක්තිමත්භාවය පිළිබඳ දර්ශක/ බැංකු අංශය	20
මුදල් සමාගම් පිළිබඳ තොරතුරු	21

විශේෂ සංඛ්‍යාලේඛන පරිශීලනය

සංඛ්‍යා සටහන

1. මූර්ත අංශය					
	ජනගහනය සහ ශ්‍රම බලකාය	1
	ජාතික නිෂ්පාදනය	2
	මිල	3
2. විදේශීය අංශය					
	ගෙවුම් තුලනය	4
	සංචිත, මුළු විදේශීය වත්කම්, විදේශීය ණය සහ විනිමය අනුපාතික	5
3. රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය					
	රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු	6
	මධ්‍යම රජයේ ණය	7
4. මුදල් අංශය					
	පොලී අනුපාතික	8
	මුදල් සමීක්ෂණය (M_{2b})	9

සංඛ්‍යා සටහන් සඳහා අදාළ විග්‍රහ හා විස්තර සටහන්

පහත දැක්වෙන පොදු සටහන් එක් එක් සංඛ්‍යා සටහනෙහි පාදක සටහන් සඳහා පරිපූරක වෙයි.

- සම්පූර්ණත්වය සඳහා සමහර සංඛ්‍යා සටහන්වල තාවකාලික සංඛ්‍යාවන් ඇතුළත් කොට ඇත.
- ඇතැම් සංඛ්‍යා සටහන්වල සංඛ්‍යාවන් ආසන්නම පූර්ණ සංඛ්‍යාවට දක්වා ඇත. එබැවින් දක්වා ඇති එකතුවෙහිත්, සංඛ්‍යා එකතු කළ විට ලැබෙන මුළු එකතුවෙහිත් සුළු වෙනස්කම් පැවතිය හැක.
- කලින් පළ කොට ඇති සංඛ්‍යාවන්ගෙන් වෙනස් වන්නේ, පසුව කළ සංශෝධන නිසාය.
- වරහන් තුළ සඳහන් කර ඇති සංඛ්‍යා සෘණ වටිනාකම් වේ.
- පහත සඳහන් සංකේතයන් යොදා ඇත.

... = සැලකිය යුතු නොවේ

- = නැත

ලැ.නො. = ලැබී නොමැත

